

Pismo Generalnog ministra i njegova definitorijska cijelom Redu za Svetkovinu svetoga Franje 2024. Povodom Osamstote obljetnice rana

Draga braćo i sestre,
Gospodin vam dao mir!

Blagdan svetog Franje blizu je blagdanu Stigmata, koji mu prethodi nekoliko tjedana: a ove smo godine posebno osjetljivi na tu blizinu, s obzirom na to da se prije točno osam stotina godina Franjo popeo na La Vernu da provede u šumi i među onim pećinama razdoblje povlačenja i molitve – “korizmu” – od blagdana Uznesenja Marijina do blagdana svetog Mihaela Arkandela.

Izdvojite vrijeme za susret s Gospodinom

Upravo je taj Franjin izbor ono što prije svega privlači našu pozornost: on je smatrao potrebnim izmjenjivati vrijeme rada, aktivnosti i povijedanja s drugim vremenima posvećenim isključivo molitvi i razmatranju. I vidimo da se radi o veoma dugom periodu: od 15. kolovoza do 29. rujna a to je oko 45 dana!

Prvo pitanje koje si postavljamo i predlažemo je upravo ovo: koja su to vremena koja povlašteno ili čak isključivo posvećujem molitvi, povlačenju, da se malo izoliram od “normalnih” obveza i kontakata (mobitel!) da se posvetim “isključivo” Bogu?

Svatko zna svoj iskreni odgovor, u dubini svoje savjesti: pozvani smo usporediti ovaj odgovor s modelom koji nam Franjo nudi, idući na La Vernu za “korizmu svetog Mihovila”.

Pročitajte cijeli tekst Pisma:
[Italiano](#) - [English](#) - [Español](#) - [Deutsch](#)
[Français](#) - [Hrvatski](#) - [Magyar](#) - [Polski](#)
[Português](#)

Indeks

Pismo Generalnog ministra i njegova definitorijska cijelom Redu za Svetkovinu svetoga Franje 2024.....	1
Osamstota obljetnica rana na La Verni	2
Osamstota obljetnica rana u Vijetnamu.....	3
Dnevnik Generalne Kurije	3
Osamstota obljetnica rana u Sloveniji	4
Osamstota obljetnica rana u Japanu.....	4
Osamstota obljetnica stigmata na Filipinima	5
Provincija svetog Pavla Apostola	5
Franjevačka Knjižna.....	6
Provincija Santa Maria degli Angeli u Poljskoj.....	6
Provincija Sant'Antonio di Padova.....	7
Susret mlade braće EAC-a	8
Svečani zavjeti.....	8
Neočekivana smrt fra Fernanda Valente da Silva Mota, OFM.....	9
Preminula Braća.....	9
VI Kontinentalni sastanak PMOS-a u Americi.....	10
Inicijativa centra Laudato Si Tierrablanca u Turskoj	11
Fra Mladen Vukšić OFM imenovan biskupom	12
Preminuće svetog Franje	12

Franjevačke obljetnice

Osamstota obljetnica rana na La Verni

“Iz rana novi život”

WWW.OFM.ORG

Dana 16. i 17. rujna na La Verni je proslavljena 800. obljetnica primanja rana svetog Franje u nazočnosti franjevačke obitelji, redovničkih, civilnih i vojnih predstavnika tog područja i brojnih hodočasnika.

Slavlje je započelo u ponedjeljak 16. rujna molitvom prve Večernje u bazilici; Nakon kateheze mons. Andrea Migliavacce, biskupa biskupije Arezzo-Cortona-Sansepolcro, u župnoj crkvi Chiusi della Verna, vjernici su pješice stigli u Svetište na euharistijsko slavlje koje je predvodio fra Massimo Fusarelli, generalni ministar Reda manje braće.

U svojoj propovijedi, razmatrajući spise svetog Bonaventure, čija se 750. obljetnica smrti ove godine obilježava, fra Massimo je istaknuo kako je Franjo

želio potpuno sudjelovati u Kristovom životu, ključu za potpuno razumijevanje života Siromaha: « Stigme nam govore o spoznaji Krista koji je goruća vatra. To rasvjetljuje i zagrijava često mlak i ponavljajući kršćanski život, gdje se čini nemogućim sve predati Gospodinu. Koliko smo zadovoljni, koliko se bojimo prepustiti Isusu Kristu koji nam „ništa ne oduzima, a sve nam daje“, kako je nadahnuto rekao Benedikt XVI.“ Iskustvo stigmata duboko mijenja Franjin život, koji se otvara stigmatiziranim vremenima, svakog vremena, u kojem rat i nasilje kao da pobjeđuju čovječanstvo: «Čini mi se da je ovo danas najveća kušnja naše vjere. Nemojmo to izbjegavati. Uđimo u to“, zaključio je ministar, podsjetivši da uskrsli Krist svaku ranu pretvara u svjetlo.

Dana 17. rujna, liturgijska Svetkovina svetih stigmati započela je molitvom hvale koju je predvodio generalni vikar OFM fra Ignacio Ceja. U nazočnosti barjaka općine Firenca, povijesno vezane uz La Vernu drevnim pokroviteljstvom, u svečanom euharistijskom slavlju koje je predvodio, generalni je ministar istaknuo Franjinu poniznost i milosrđe čije stigme nas sve podsjećaju a i cijela Crkva može ponovno krenuti od tih rana, obraćajući se na ponizno služenje patnicima današnjice.

Kao što to biva svaki dan u svetištu, u 15.00 sati molio se Deveti čas, nakon čega je uslijedila procesija do kapelice stigmata gdje su braća molila prisjećajući se ovog dara ljubavi od siromašnog i raspetog

Krista koji je donio Franji novi život. Procesiju smo završili na trgu svetiša blagoslovom s relikvijom svetog Franje. Gvardijan La Verne potom je gvardijanu San Damiana predao primjerak Pjesme stvorenja, kao idealan “predaj štafete” za novu obljetnicu koju će franjevačka obitelj slaviti 2025. godine. Dan je završio slavljem svete mise u nazočnosti Toskanske biskupske konferencije i molitvom svečane Druge večernje molitve u bazilici.

Ovim slavljinama završena je Osamstota obljetnica rana. Fra Livio Crisci, ministar provincije sv. Franje Stigmatiziranog, zahvalio je cijeloj franjevačkoj obitelji za realizaciju ove obljetnice, u kojoj su tisuće hodočasnika došli u svetište, a mnogi su se sudionici pridružili inicijativama organiziranim u regiji Toskana koje su bile podržane od franjevaca cijele Italije pa i šire.

Osamstota obljetnica rana u Vijetnamu

Provincija svetog Franje Asiškog

WWW.OFM.ORG

Prigodom radosne proslave 800. obljetnice primanja svetih rana našeg serafskog oca svetog Franje na La Verni, provincija svetog Franje Asiškog u Vijetnamu proslavila je đakonska i svećenička ređenja i svečane zavjete 33 braće.

U nedjelju 15. rujna u župnoj crkvi svetog Franje Asiškog u Dakaou (1. okrug), u nadbiskupiji Saigon, zaređeno je 9 svećenika i 8 đakona; među njima i svećenik koji se priprema za misijsku službu u Rusiji i đakon koji se priprema za svoju misiju u Turskoj.

U utorak 17. rujna naša je Provincija svečano obilježila 800. obljetnicu stigmi svetoga Franje. Ovom svečanom prigodom 16 braće položilo je svečane zavjete u Redu manje braće. Ovaj je događaj plod obilne Božje milosti, suradnje i podrške brojne braće, vrhunac njihove formacije i svjedočanstvo živo-

sti franjevačkog života u Vijetnamu. Na tome zahvaljujemo Gospodinu i dijelimo s vama kao duhovne darove.

Uz doprinos provincije sv. Franje Asiškog iz Vijetnama

Dnevnik Generalne Kurije

☑ Od 24. rujna do 1. listopada fra Massimo Fusarelli, generalni ministar, posjetit će provinciju svetih Franje i Jakova u Meksiku. Zajedno s generalnim definatorom fra Césarom Kulkampom od 2. do 4. listopada slavit će svetkovinu svetog Franje u svetištu Stigmata Canindéa u Brazilu, a od 5. do 9. listopada sudjelovat će u Santiagu de Chileu na kapitolu rogožina provincije Presvetog Trojstva.

☑ Fra Albert Schmucki, generalni definito i ravnatelj Ureda za zaštitu maloljetnih i ranjivih odraslih osoba, sudjelovat će na sastanku Komisije za zaštitu u generalnoj kuriji od 25. do 28. rujna; od 7. do 10. listopada boravit će u Cluju (Rumunjska) na sastanku ministara COTAF-a.

☑ Fra Cesare Vaiani, generalni definito, boravit će u Santiagu di Compostela (Španjolska) od 26.

do 29. rujna na susretu provincijalnih ministara CONFRES-a. Od 6. do 11. listopada sudjelovat će na susretu u Generalnoj kuriji konferencija COMPI i CONFRES.

☑ Fra John Wong, generalni definito, boravit će u Rabatu (Maroko) od 27. do 30. rujna kako bi sudjelovao, kao predsjednik, na sastanku Komisije za dijalog. Od 8. do 10. listopada boravit će u Sydneyu (Australija) na Kapitolu provincije Duha Svetoga.

☑ Fra Ignacio Ceja Jiménez, generalni vikar, boravit će u Asizu od 2. do 4. listopada na susretu Konferencije generalnih ministara Prvoga reda i TOR-a, na susretu Konferencije franjevačke obitelji i na slavlju za svetkovinu svetoga Franje. Od 7. do 11. listopada posjetit će provinciju sv. Franje iz Quita u Ekvadoru.

Osamstota obljetnica rana u Sloveniji

Provincija sv. Križa

WWW.OFM.ORG

Manja braća iz Slovenije okupila su se 17. rujna 2024. u nacionalnom marijanskom svetištu „Marija Pomagaj“ u Brezju kako bi proslavili 800. obljetnicu stigmatizacije svetog Franje Asiškog. Pridružili su nam se nekoliko Manje braće kapucina kai i dijecezanski svećenici koji su dio OFS-a.

Svečanu koncelebraciju predvodio je kardinal Franc Rode, čiji je zaštitnik sveti Franjo. U homiliji je istaknuo: „Ono što se ističe kod svetog Franje je njegova ljubav prema Crkvi. Nije bio buntovnik

i nije izazivao razdore. Njegova je snaga bila u ljubavi. Znao je da se Crkva preobražava samo trpljenjem za nju. Franjo je patio od slabosti u Crkvi, ali je izabrao siromaštvo, a ne pobunu. Bio je bogat

nevidljivim blagom za Crkvu. Primanjem stigmi sveti se Franjo poistovjetio s mukom Isusa Krista. Poistovjetimo se s ljubavlju prema Gospodinu u patnji, koja mora završiti u slavi uskrsnuća.”

Svečanost je završila pjevanim litanijama u čast svetog Franje i procesijom do kapelice u atriju samostana koja je posvećena stigmatiziranom svetom Franji. Sveti Franjo stigmatizirani, moli za nas!

Fra Robert Bahčič, OFM

Osamstota obljetnica rana u Japanu

Provincija Svetih mučenika Japana

WWW.OFM.ORG

Misa i molitveni skup održani su u crkvi svetog Filipa (crkva Nishizaka) u Nagasakiju, Japan, 17. rujna u 15 sati u spomen na 800. obljetnicu rana svetog Franje. Brdo Nishizaka mjesto je mučeništva svetog Petra Krstitelja i drugova, također poznatih pod zajedničkim nazivom 26 svetaca Japana, koji se sastoje od 6 misionara OFM, 3 japanska isusovca i 17 članova FSR-a koji su mučeni, fizički osakaćeni i na kraju razapeti za

vrijeme progona koji je započeo 1597. Dvadeset šest mučenika su zaštitnici Provincije.

Euharistijsko slavlje predsjedao je provincijalni ministar fra Augustin Takuji Kuwata koji je u svojoj propovijedi govorio o milosti rana primljenih od svetog Franje i o nadi koju možemo pronaći za našu vjeru, redovnički život i budućnost provincije. 25 braće iz cijelog Japana sudjelovalo je na

dogadaju na poziv provincijalnog ministra. Nakon mise braća su pošla do spomenika 26 japanskih svetaca, izmolila litanije 26 svetaca i zamolila njihov zagovor za Japansku provinciju.

Nakon mise i molitve u Nishizaki, braća su otišla u samostan Motohara, gdje su podijelili iskustva o svojoj trenutnoj situaciji i životu.

Fra Peter Abe, OFM

Osamstota obljetnica stigmata na Filipinima

Manila, 14. rujna

WWW.OFM.ORG

Franjevačka obitelj iz Luzona, na Filipinima, okupila se kako bi proslavila Osamstotu obljetnicu stigmatizacije svetog Franje Asiškog. Dana 14. rujna, oko 500 franjevaca, redovnika i laika, okupilo se u koledžu Bezgrešnog Srca Marijina u Parañaque Ci-tju, Manila, kako bi razmišljali i slavili dar stigmati.

Jedan od vrhunaca slavlja bio je govor sestre Vane Arsenete, FMIJ, bivše ravnateljice Franjevačkog instituta u Aziji; njeno izlaganje, "Novi život iz rana", usredotočilo je se na transformativnu snagu patnje i kako ona može dovesti do duboke duhovne obnove. Prema njezinim riječima, "proslava osamstote obljetnice vodi nas do novih visina, nudeći duboko istraživanje o tome kako rane koje trpimo, fizičke i emocionalne, mogu postati putevi u novi život." Crpeći nadahnuće iz života svetog Franje i njegovih osobnih razmišljanja, istakla je da patnja, kada je prigrljena u vjeri, može dovesti do preobrazbe. Slavljenje stigmi serafskog Franje je otajstvo koje sjedinjuje Ljubljenoga s Ljubiteljem snagom istinske Ljubavi.

Sudionike je podsjetila sestra Arseneta da nas, kao franjevce, „rane svetoga Franje podsjećaju da

nema prevelike patnje, nema preteškoga bremena koje Božja ljubav ne može preobraziti" te dodala da "Iskustvo La Verne odražava Franjinu potragu za tišinom i samoćom, ističući njegovu namjeru da produbi svoje zajedništvo s Bogom".

Susret je zaključen euharistijskim slavljem koje je predvodio predsjednik Međufranjevačke konferencije ministranata Filipina, fra Dominic Christopher Lim, OFMConv.

Uz ova slavlja održan je i susret franjevačkih zvanja za mlade.

Fra Makki Cruz, OFM

Kapituli na rogožinama

Provincija svetog Pavla Apostola

Malta, 6.-8. rujna

WWW.OFM.ORG

Malteška provincija svetog Pavla Apostola proslavila je kapitul na rogožinama u skladu sa zahtjevom prošlog generalnog kapitula. Ukupno 35 sudionika susrelo se između 6. i 8. rujna pod

vodstvom fra Jimmyja Zammita, generalnog definitora, koji je bio pozvan da potakne rasprave i teme koje su obrađene.

Osim članova Provincijskog definitorija i tajnika za formaciju i studije i tajnika za evangelizaciju, kapitul je bio otvoren i za ostalu braću koja su željela sudjelovati.

Sudjelovalo je 16 braće zajedno s 2 klarise, 5 sestara franjevki iz 3 različite kongregacije, 2 svjetovna franjevca i 10 drugih laika mladih i srednjih godina, koji su na neki način povezani s franjevačkom prisutnošću i misijom na Malti.

Kapitul je bio podijeljen u tri dijela prema trima temama istaknutim u smjernicama generalnog defnitorija. Središnja tema bila je “Slušati jedni druge i gledati u budućnost”.

Bio je to prvi put da se ovakva vrsta kapitula slavila na Malti u duhu sinodalnosti. Svi su se sudionici složili da je to vrlo pozitivno iskustvo a koje

bi moglo prosvjetliti buduće slične inicijative u pripremi važnih trenutaka kao što je provincijski kapitul.

Završni dokument odobrit će 27. rujna sami sudionici, a zatim će ga podijeliti s ESC-om (Engleska govorna konferencija), čiji je dio Malteška provincija.

Provincija Santa Maria degli Angeli u Poljskoj Kapitul na rogožinama i hodočašće “Franjinim stopama”

WWW.OFM.ORG

Od 5. do 14. rujna franjevci provincije Santa Maria degli Angeli iz Krakowa u Poljskoj sudjelovali su na hodočašću “Franjinim stopama”, obilazeći Italiju i između ostalog posjetivši La Vernu, Asiz i Rim.

Hodočašće je održano nakon kapitula na rogožinama koji je održan u Wieliczki 2. kolovoza, na dan zaštitnice Provincije.

Na kapitul na rogožinama, čija je središnja tema bila „Poslani od siromašnih, napuštenih i odbačenih – povratak na izvore karizme“ pozvani su fra Giorgio Kraj OFM iz Svete zemlje; fra Gaspare Kaproń OFM, misionar u Boliviji; fra Dezyderyusz Pol OFM, kapelan u zatvoru; Fra Alojzy Warot OFM, vicepostulator kauze fra Alojzy Kosiba OFM.

Na kapitolu su klauzurne sestre Bernardice govorile o svom zalaganju za siromahe koji često kucaju na vrata njihova samostana. Kapucini iz Krakowa su predstavili projekt Društva za pomoć Padre Pija, koje već dugi niz godina pomaže potrebitima uključivanjem brojnih volontera.

Na hodočašću „Stopama svetoga Franje“ sudjelovalo je 30 braće iz svih samostana provincije. Prvo zaustavljanje bilo je u Veneciji gdje smo posjetili samostan San Francesco del Deserto. Istog dana braća su posjetila svetište Svetog Ante u Padovi, gdje su slavila misu u bazilici posvećenoj „Doctoru Evangelicusu”.

Sljedećih dana braća su posjetila La Vernu, Porciunkulu i Asiz. Mjesta vezana uz život svetog Franje Asiškog i predavanja fra Bernarda Marciniaka OFM, pomogli su sudionicima da ponovno prožive duh Serafskog Oca. Tijekom hodočašća braća su također bila u Grecciu, Fonte Colombu i La Foresti, a potom su otišli u Rim gdje su se susreli s generalnim mi-

nistrom Reda, fra Massimom Fusarellijem OFM. Tijekom susreta govorilo se o aktualnostima bratskog života, života Provincije i Reda. Susret s nasljednikom svetog Franje i dolazak u srce Crkve bili su središnja tema hodočašća.

Fra Cyprian Mazurek, OFM

Franjevačka Knjižna

La voce delle pietre e il sapore della terra

Studium Biblicum
Franciscanum
1924-2024

Fr. Giuseppe
Buffon, OFM
TS Edizioni

Matrimonio e celibato

Fr. Manuel
Valenzisi, OFM

Cantagalli
Editore

Battista da Varano

La purità del cuore e
altri scritti

Silvia Serventi

Fondazione
Lorenzo Valla

Provincija Sant'Antonio di Padova Filipini, 9.-11. rujna

WWW.OFM.ORG

Od 9. do 11. rujna braća su se s redovničkim i laičkim suradnicima provincije sv. Antuna Padovanskog na Filipinima okupila na proslavi Kapitula na rogožinama. Kapitul je održan u Retreat House Holy Family u Cebu Cityju na Filipinima. Sudjelovala su 32 izaslanika, među kojima 17 fratara, časna sestra klarisa, tri redovnice franjevke, sedam svjetovnih franjevac, framaš i tri suradnika laika. Okupili su se kako bi molili razlučili i podijelili poticaje Duha Svetoga za obnovu karizme, zajedništva i poslanja braće.

Kapitul na rogožinama bio je značajan događaj koji je iskoristio sinodalni proces, odražavajući trenutni puls Crkve. Ovaj proces, sinteza i vrhunac precizne metode, uključio je braću u njihovim samostanima i službama u suradnji s redovničkim i laičkim partnerima. Žarka nada kapitula bila je oživjeti provinciju i stvarnost koju braća doživljavaju u temeljnim aspektima poziva, dinamike zajednice i poslanja.

Kapitul je započeo 9. rujna misom Duha Svetoga koju je predvodio provincijal fra Neil J. Badillo, OFM. Euharistijski Isus bio je neprestano prisutan na svim susretima a koji su uvijek započinjali izlaganjem Presvetog Sakramenta, čime su sesije bile istinski nadahnute prisutnošću Utjelovljenog Boga. Tijekom početnih sesija, fokus je bio na predstavljanju i dijeljenju rezultata SWOT analize (snage, slabosti, prilike i prijetnje) prikupljenih iz

lokalnih zajednica i bratstava. Ti su rezultati došli iz samostana i raznih područja služenja braće i njihovih suradnika.

Nakon svake rasprave u malim skupinama, održana je plenarna sjednica kako bi se razmijenili uvidi manjih skupina s većima. Ovaj proces suradnje bio je ključni aspekt kapitula na rogožinama, pokazujući zajednički napor da se obnovi karizma, zajedništvo i poslanje braće. Pred kraj susreta korištena je metoda World Café za prikupljanje relevantnijih ideja i uvida za poboljšanje života i službe braće i njihovih suradnika u misiji.

Uz bogatstvo dijeljenja, formuliran je Završni dokument kapitula na rogožinama, koji uključuje opipljivu obvezu poboljšanja poziva braće, dinamike zajednice i poslanja u odnosu na ljude kojima služe i njihove laičke suradnike. Kapitul na rogožinama završio je 11. rujna euharistijskim slavljem koje je predvodio provincijalni ministar fra Renee C. Dean, OFM.

Plodovi ovog kapitula bili su raznoliki i obilni kao i raznolikost sudionika. Nazočnost delegirane braće i njihovih suradnika u službi, predstavnika klarisa, časnih sestara franjevki, mladih i svjetovnih franjevačkih laika, pokazala je bogatstvo našega Reda i naše sinodalne Crkve, što se pokazalo na uzoran način tijekom ovog kapitula na rogožinama.

Susret mlade braće EAC-a

4. – 31. kolovoza, Zajednički program integracije na Filipinima

WWW.OFM.ORG

Od 4. do 31. kolovoza, provincija Svetog Antuna Padovanskog na Filipinima bila je domaćin Zajedničkog programa integracije Istočnoazijske konferencije (EAC).

Događaj pod naslovom „Sinodalni i međukulturni život: slavljenje duha osam stoljeća stigmi svetoga Franje Asiškoga“ okupio je 32 mlade braće koji su se pripremali za svečane zavjete iz cijele istočne Azije i Oceanije, a koji će kasnije nastaviti svoju formaciju u provinciji Sant'Antonio di Padova.

Sudjelovala su braća iz provincije domaćina i iz drugih entiteta OFM: iz provincije San Pedro

Bautista (Filipini), sv. Franje Asiškog (Vijetnam), BVM Queen of China (Tajvan), Svetih korejskih mučenika (Južna Koreja) i iz fondacije Svetog Franje (Papua Nova Gvineja). Susret je istaknuo vrijednosti sinodalnosti i međukulturnog života, odražavajući franjevački duh bratstva i zajedničkog poslanja.

Braća su sudjelovala u aktivnostima kao što su zajednička molitva, sport i razne zadaće. Unatoč određenim jezičnim barijerama, uspjeli su dobro komunicirati i izgraditi odnose kroz zajednički poziv.

Programske sjednice pokrivala su teme kao što su teologija i duhovnost stigmi svetog Franje, patnja stigmatiziranih osoba i suradnički franjevački odgovor, inkulturacija, život zajednice i poslanje, sinodalnost i poslanje, mentalno zdravlje i teologija brige o sebi u redovničkom životu, suvremeni izazovi u redovničkoj formaciji te teologija i duhovnost laičkog bratstva.

Kulturne večeri bile su temeljni dio programa jer je svako bratstvo imalo priliku predstaviti svoje tradiciju i običaje. Ove su večeri pomogle mladim braćima da steknu bolje razumijevanje različitih kultura unutar svoje zajednice. Također su iskustvo konkretnu zbilju zajednice župe San Vicente Ferrer u Sambagu 2, Cebu City, komunicirajući i boraveći među lokalnim stanovništvom kako bi razumjeli njihovu dnevnu stvarnost. Osim toga, posjetili su povijesna i značajna mjesta u Cebuu i Bacolodu, obogativši svoje znanje o lokalnoj baštini.

Posljednji tjedan programa bio je posvećen pustinjačkom iskustvu, omogućavajući svakom da provede vrijeme u samoći, molitvi i razmatranju, prema kontemplativnoj tradiciji samog svetog Franje.

Zajednički integracijski program Istočnoazijske konferencije zaključio je s mladom braćom koja su se osjećala povezanim i spremnijom prigrliti svoje poslanje u sinodalnom i kulturno raznolikom okruženju.

Svečani zavjeti

14. rujna, provincija *Bezgrešno začće BDM (SAD)*

fra Daniel Cavalieri, fra Jack Sidoti

10. rujna, provincija *Sveti Mihael Arkandel (Italija)*

fra Gianmarco Maria Cellamare, fra Giuseppe Piarulli

7. rujna, provincija *Sveti Ćiril i Metod (Hrvatska)*

fra Andrej Jozić, fra Davor Palić

Informacije dobivene od Generalnog tajništva

Neočekivana smrt fra Fernanda Valente da Silva Mota, OFM Provincijski ministar Portugala

WWW.OFM.ORG

Fra Fernando Valente da Silva Mota, provincijal Provincije svetih Marokanskih mučenika u Portugalu, iznenada je preminuo 4. rujna 2024. u bratstvu Luz, sjedištu provincijske kurije, u Lisabonu.

Fernando Valente da Silva Mota rođen je u São João da Madeiri 1. ožujka 1951. od Manuela da Silve Mote i Marije Helene Valente da Silva. Imao je 73 godine, 41 godinu redovničkih zavjeta i 34 godine svećeništva.

Obukao se 3. listopada 1982., privremene zavjete položio 4. listopada 1983., vječne 19. listopada 1986., a svećeničko ređenje primio 1. srpnja 1990.

Bio je dvaput animator franjevačkog tečaja za privremene zavjete, koji je promovirao CONFRES u Leiriji 1991. i 1996., koordinator

pastorala zvanja u provinciji od 1992. do 1995., član povjerenstava za pastoral zvanja CNIR-a, FNIRF-a i FNIS-a od 1992. do 1995. i nacionalnog povjerenstva

PROJUVAN-a (Antoniano Youth Project) od 1996. i koordinacijskog tima strukovnog pastora-

la mladih od 1995. do 1998., te rektor malog sjemeništa. Bio je magistar privremeno zavjetovane braće od 1998. do 2004. i provincijski ekonom od 2004. do 2016., zatim gvardijan bratstava Angre, Azora i Bezgrešnog začeca u Luzu od 2016. do 2022. Na provincijskom kapitulu u travnju 2022. izabran je za provincijala i tu je dužnost obnašao sve do iznenadne smrti.

Fra Fernando Monta je oduvijek bio brat posvećen provinciji i svojoj braći pružajući različite usluge s istom jednostavnošću koja je karakterizirala njegovu osobu i način postojanja.

Znakovito je da ga je sestra smrt pozvala kada je radio ono što je najviše volio: brinuo se o biljkama, vrtu i zajedničkom domu svoje braće i svih bića, među kojima se osjećao kao radosni brat.

Preminula Braća

- † 17. rujna u Italiji: fra Gianfranco Cau, kustodija Svete Zemlje
- † 10. rujna: fra John Frambes, provincija Naša Gospa od Guadalupe (SAD)
- † 9. rujna: fra Vitale Dartizio, provincija Bezgrešno začecje BDM (Italija)
- † 7. rujna: fra Jack Hoak, provincija Bezgrešno začecje BDM (SAD)
- † 6. rujna: fra Hernando Bernal Villegas, provincija Sveti Pavao apostol (Kolumbija)
- † 5. rujna u SAD-u: fra Guglielmo Lauriola, provincija Sveti Mihael Arkandeo (Italija)
- † 4. rujna: fra Fernando Valente da Silva Mota, provincija Sveti mučenici Maroka (Portugal)
- † 2. rujna: fra Stanley Janowski, provincija Naša Gospa od Guadalupe (SAD)
- † 30. kolovoza: fra Richard Tulko, provincija Naša Gospa od Guadalupe (SAD); Fra Domi-

- nikus Wershofen i fra Richard Niewerde, provincija Sveta Elizabeta (Njemačka)
- † 6. kolovoza: fra Ignacije (William) Fennessy, provincija Irske
- † 5. kolovoza: fra José Luis Parada Navas, provincija Bezgrešno začecje BDM (Španjolska)
- † 29. srpnja: fra Damasus Molz, provincija Sveta Elizabeta (Njemačka)
- † 19. srpnja: fra Vicente Mateos Arias, provincija provincija Bezgrešno začecje BDM (Španjolska)
- † 18. srpnja: fra Giuseppe Bertuzzi, provincija Sveti Franjo Asiški (Italija)
- † 25. lipnja: fra François De Ruijte, provincija Sveti Duh (Kanada)
- † 17. lipnja: fra Claude Lacroix, provincija Sveti Duh (Kanada)

Informacije dobivene od Generalnog tajništva

VI Kontinentalni sastanak PMOS-a u Americi *Boquete (Panama), 17. – 21. rujna*

WWW.OFM.ORG

U kontekstu Osamstote obljetnice rana svetog Franje, u utorak 17. rujna u kući za duhovne vježbe Franjevačkog sjemeništa u gradu Boquete, David, Panama započeo je VI Kontinentalni susret Pravde, mira i očuvanje stvorenoga u Americi.

Prvog dana, dvadeset i šest sudionika iz sedamnaest entiteta Sjeverne, Srednje i Južne Amerike doživjelo je trenutke molitve i razmišljanja koje je vodio fra Juan Jairo Rendón, koji je potaknuo braću da nastave živjeti i služiti stigmatiziranim američkog kontinenta u stilu pravde, mira i brige za zajedničkim domom.

U svom pozdravnom govoru, fra Edgardo Manuel Pérez Tejeira, OFM, provincijal domaćin provincije “Naše Gospe od Guadalupe” Srednje Amerike i Kariba i u ime Konferencije Svete Marije od Guadalupe, parafrazirao je apostola Jakova rekavši: da „kao što bi vjera bez djela bila mrtva vjera, tako bi i franjevačka duhovnost bez PMOS-a bila mrtva duhovnost“.

VI Kontinentalni susret PMOS-a Amerike nastoji otvoriti prostor za razmjenu pozitivnih iskustava u pet dogovorenih tematskih točaka povezanih s vrijednostima PMOS-a, a to su župe i svetišta, obrazovanje, civilno društvo i političko zagovaranje, stilovi života i, konačno, migranti i prisilna raseljavanja .

Generalni ured PMOS-a, u osobi fra Daniela Rodrígueza Blanca, predstavio je opće smjernice koje Red provodi na različitim kontinentima. Sa svoje strane, fra

Jaime Campos ponudio je povijesni pogled na posljednjih pet kontinentalnih susreta.

Fra Massimo Fusarelli, generalni ministar, u poruci upućenoj sudionicima, zahvalio je braći za uslugu animacije koju nude i podsjetio da rad u PMOS-u nije samo “niz akcija koje provodimo, nego potreba koja izvire iz samog srca evanđeoske karizme svetog Franje i svete Klare.”

Euharistija je slavljena sa zajednicom franjevačke župe San Juan Bautista de Boquete, a predvodio ju je fra Edgardo Pérez.

Cijeli dan je protekao u spomenu na Juana Lópeza, pastoralnog agenta biskupije Trujillo, Honduras, posvećenog radu za pravdu, mir i brizi za stvoreno, ubijenog u nedjelju 15. rujna.

[Pročitajte poruku generalnog ministra](#)

Inicijativa centra Laudato Sì Tierrablanca u Turskoj

Vrijeme stvorenoga, 2.-6. rujna

WWW.OFM.ORG

“Ljeto na otocima. Hodočasnici nade i nositelji mira”

Između Bospora i Büyükkade

Od 2. do 6. rujna 2024. održan je susret studenata Apostolskog vikarijata u Istanbulu na inicijativu „Centra Laudato Sì Tierreblanca, integralna ekologija i interkulturalnost“ Manje braće Santa Maria Draperis, u suradnji sa sveučilištem pastoralne službe čiji je dio fra Georges Misange OFM, iz Međunarodnog bratstva za dijalog iz Istanbula. Susretu je prisustvovalo 33 mladih koji studiraju u Turskoj (u Istanbulu, Ankari i Karabükü, ali koji dolaze iz različitih zemalja (Benin, Burundi, Kamerun, Čad, Obala Bjelokosti, Gabon, Indonezija, Iran, Irak, Libanon, Tanzanija, Demokratska Republika Kongo, Ruanda, Južni Sudan).

Cilj ovog prvog i povijesnog susreta za naš centar na otoku Büyükkada bio je proslaviti Svjetski dan molitve za zaštitu stvorenoga. Razmišljalo se i dijelila su se iskustva na temu „Integralna ekologija i izazovi interkulturalnosti“, a organizirane su rekreativne večeri (uz razne edukativne igre) i ekološke šetnje na Prinčevskim otocima, Büyükkadi i Knaliadi, tijekom kojih su mladi bili zauzeti u nizu igara povezanih s integralnom ekologijom i interkulturalnošću. Na primjer, počevši od našeg

centra Laudato Sì do pravoslavnog samostana San Giorgio, mladi su morali skupljati otpad, fotografirati sveta mjesta i različite vrste životinja koje su susreli te snimati video s otočanima i turistima koji su govorili razne jezike. U šetnji u paru oko otoka Knaliada, podijelili su snove, tjeskobe, radosti, strahove i nade današnjice i godina koje dolaze na temu interkulturalnosti i integralne ekologije.

Mladi su naglasili važnost interkulturalnosti u kontekstu u kojem su pozvani živjeti danas, kao stranci u Turskoj, te su si dali zadaću da se potrudu srušiti zidove koji razdvajaju kulture i sve prepreke istinskom suživotu. Na primjer, zid monokulturalizma, povlačenja identiteta, kseno-kulturofobije, predrasuda i svake vrste diskriminacije. Glavno pitanje je bilo: kako možemo učiniti da naše različite kulture koegzistiraju? Rasprava je bila usmjerena na razmjenu očekivanja i iskustava, nada i strahova u vezi s interkulturalnošću.

U pogledu integralne ekologije predstavljena je enciklika Laudato si' pape Franje s kojom sudionici nisu bili upoznati. Polazeći od duhovnosti svetog Franje Asiškog iz koje se rodila misao enciklike, slijedeći tehniku životnog pregleda temeljenu na gledanju-prosuđivanju-djelovanju, sudionici su shvatili da se tekst sastoji prije svega u gledanju, u osvješćivanju onoga što se događa u našem zajed-

ničkom domu (prirodi) te osuđivanju ekoloških problema i ekološke krize. Drugo, moramo otkriti ljudske korijene ove krize, odnosno odgovornost ljudi s obzirom na krizu okoliša. Na kraju, potrebno je pozvati čovječanstvo na djelovanje kroz istinski konkretne prijedloge za cjelovitu ekologiju i zajamčeno ekološko obrazovanje.

Te su se aktivnosti izmjenjivale s duhovnim trenucima, kao što su slavlje svete mise, euharistijsko klanjanje i liturgija časova. Na kraju su mladi zamoljeni za evaluaciju kako bi organizatori mogli razmišljati o budućim izdanjima.

Posebna zahvala ocu Luchi Refattiju OP i fra Georgesu Misangeu OFM, organizatorima i kapelanima Sveučilišne pastoralne službe Apostolskog vikarijata u Istanbulu, za njihovu predanost i strast; Lili, Georgesu Kalonjiju i svim polaznicima tečaja; sestrama franjevkama misionarkama Presvetog

Srca Isusova na sudjelovanju i ponudi prostora za zabavu. Mladi su izrazili veliku zahvalnost bratstvu Manje braće Santa Maria Draperis za cjelokupnu organizaciju, dobrodošlicu, podršku i interes za temu cjelovite ekologije, dijaloga i interkulturalnosti.

Fra Georges Misange OFM

Međunarodno bratstvo za dijalog iz Istanbula

Preminuće svetog Franje

Pošaljite na comgen@ofm.org fotografiju prikaza Transita di San Francesco koji ćete izvesti u svom samostanu: fotografije pristigle do 5. listopada bit će objavljene na društvenim mrežama Reda. U email poruci ne zaboravite napisati gdje je napravljena.

Sveta Stolica

Fra Mladen Vukšić OFM imenovan biskupom

Kotorska biskupija (Kotor), Crna Gora

WWW.OFM.ORG

Sveti Otac Franjo imenovao je biskupom Kotorske biskupije (Kotor) u Crnoj Gori fra Mladena Vukšića, OFM, člana naše Provincije Uznesenja Blažene Djevice Marije (Hercegovina) u Bosni i Hercegovini, dosadašnjeg žu-

pnika župe Bezgrješnog začeća BDM u Posušju (Bosna i Hercegovina).

Fra Mladen je rođen 28. prosinca 1965. u Ljubuškom. Franjevački habit obukao je 14. srpnja 1984., a godinu novicijata proveo je na Humcu, gdje je 15. srpnja 1985. položio i privremene zavjete. Filozofsko-teološki studij završio je u Makarskoj (Hrvatska) i u Bologni.

Dana 16. rujna 1990. u Kočerinu položio je svečane zavjete, zaređen je za đakona 26. lipnja 1991.,

a za svećenika 26. srpnja 1992. u Čitluku. Godine 1994. počeo je studij Pastoralne mladosti i katehetike na Papinskom sveučilištu Salesiani, gdje je magistrirao 1997. godine.

U Provinciji je obnašao službe: vicemeštra novaka, meštra bogoslova, provincijalnog definitora, gvardijana, duhovnog asistenta Frame i OFS-a, župnog vikara i župnika.

Našem bratu fra Mladenu upućujemo najljepše želje za njegovu službu u službi Božjeg naroda.

Prijavite se

Pišite nam

Web

Pratite nas

Newsletter

comgen@ofm.org

www.ofm.org

[@ofmorg](https://www.youtube.com/@ofmorg)

[@fratrumminorum](https://www.instagram.com/@fratrumminorum)

[@ofm.org](https://www.facebook.com/@ofm.org)

Curia Generale dei Frati Minori
Via di S. Maria Mediatrix, 25
Roma, Italia

Urednik: fra Byron A. Chamann Anléu OFM
Prevoditelj: fra Miro Relota OFM

OFM
Ordo Fratrum Minorum
© 2024 All rights reserved